

Context històric i artístic

1. “*El jardí de les delícies*”, obra d’El Bosco, va ser pintat a finals del segle XV, i amb el temps va ser adquirit pel monarca Felip II, de la dinastia dels Habsburg (també anomenada dels Àustries), que succeïren als coneguts Reis Catòlics. De fet, la dinastia dels Habsburg va governar els territoris hispànics durant els segles XVI i XVII en uns moments que, tradicionalment, s’han vist com antagònics entre ells.

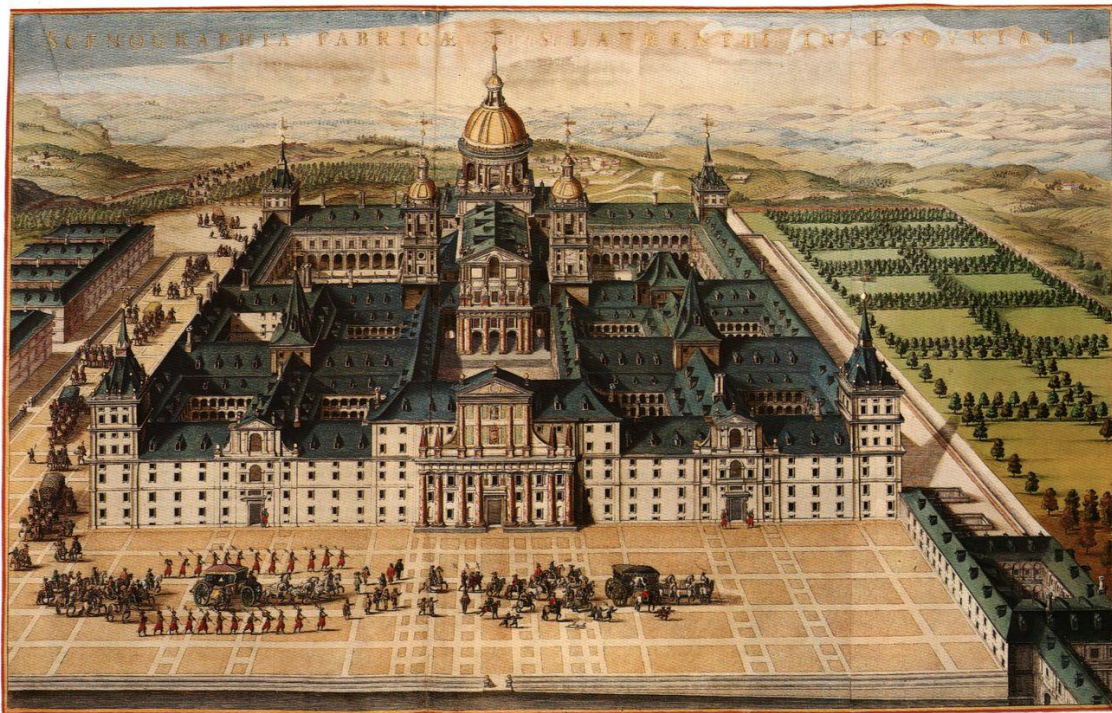
Així, durant el segle XVI, la monarquia hispànica va ser la primera potència del món: governava l’imperi més extens que hi havia hagut fins llavors, amb possessions a Europa, Amèrica, Àfrica i Àsia. Un moment en el qual no es coneixien les derrotes malgrat les constants guerres a què s’enfrontava. El segle XVII, però, va ser tot el contrari: fou un període de crisi a tot Europa, i la monarquia hispànica va anar perdent la seva hegemonia continental. Una època de decadència pel descens de població i les derrotes militars, a més dels enfrontaments que va haver d’afrontar amb Portugal i Catalunya i què acabaren l’any 1700, juntament amb d’altres aspectes i situacions, amb aquesta dinastia, que llavors va ser substituïda pels Borbons, d’ascendència francesa.

Investiga com al segle XVI, durant els regnats de Carles I i Felip II (moment en què fou adquirida aquesta peça en qüestió), es van dur a terme els següents enfrontaments que va protagonitzar la monarquia hispànica i fes-ne una breu ressenya que et permeti comprendre millor aquells moments:

- Carles I
 - o Revolta de les Comunitats (Castella)
 - o Revolta de les Germanies (Aragó)
 - o Batalla de Pavia (França)
 - o Batalla de Mühlberg (Alemanya)
- Felip II
 - o Batalla de Saint-Quentin (França)
 - o Guerres a Europa (Flandes)
 - o Batalla de Lepanto (la Mar Mediterrània)
 - o Guerra contra Anglaterra, Armada Invencible

2. Segons el que has investigat abans, explica el sentit de la coneguda frase que va pronunciar Felip II “*En mi reyno nunca se pone el Sol*”.
3. Busca i explica com i de quina manera es va produir la construcció d’*El Monasterio de El Escorial*, prop de Madrid, durant el regnat de Felip II (destaca la idea que el monarca tenia sobre la centralització dels seus poders i el control del territori i la seva gent a través de la burocràcia i els funcionaris).

4. Una de les obsessions que Felip II va mostrar i demostrar durant el seu regnat va ser la defensa a ultrança del catolicisme enfront les influències reformistes que llavors es començaven a escampar per Europa. De fet, una de les mesures més destacades en aquest aspecte va ser la implantació de la coneguda com a *Limpieza de Sangre*. Investiga sobre aquest fet prenent com a referència algun dels següents articles i després elabora un article exposant la teva opinió.

<https://repositorio.unican.es/xmlui/bitstream/handle/10902/1481/Su%C3%A1rez%20Ruiz%2C%20Mar%C3%ADa.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

<https://www2.uned.es/master-der-nobiliario/Limpieza%20de%20sangre%5b1%5d.pdf>

<https://www.redalyc.org/pdf/811/81122477003.pdf>

Hieronymus van Aeken -El Bosco-, El jardí de les delícies (1490 – 1500)

5. Com veiem, el fanatisme religiós de Felip II va ser un dels aspectes que van caracteritzar el seu regnat. I això ho podem relacionar directament amb l'obra "*El jardí de les delícies*" que estem tractant.

Resulta que al monarca li agradava tant aquesta obra que quan ja estava moribund i estirat al llit, va ordenar que posessin el citat tríptic als peus del seu llit per poder contemplar-lo. De fet en vida, Felip II compartia amb El Bosco el seu interès pels símbols i la iconografia, fet que ens ajuda a entendre la fascinació que sempre va sentir per les relíquies (de sants i màrtirs) i l'alquímia (que perseguia la coneguda com a "pedra filosofal" per poder guarir malalties, transformar objectes en or o bé aconseguir la immortalitat).

Llegeix el següent article sobre la col·lecció de relíquies que va aconseguir reunir Felip II a *El Monasterio de El Escorial* i posa-ho en relació amb l'existència al mateix cenobi de l'anomenat *Panteón Real* existent a la cripta que hi ha sota l'església del complex.

<https://alvaroanula.com/2018/03/02/la-coleccion-de-7-400-reliquias-que-felipe-ii-reunio-en-el-escorial/>

